

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

quicksan natuurwaarden

Apeldoornse-Edeseweg

Otterlo

Rapport quickscan natuurwaarden

Apeldoornse-Edeseweg, Otterlo

Opdrachtgever	gemeente Ede Postbus 9022 6710 HK Ede
Rapportnummer	26589.001
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	11 november 2024
Opsteller ¹	
Kwaliteitscontrole	

¹ Vrijgave

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Omgevingswet, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	6
4.1	Vogels	6
4.2	Vleermuizen	8
4.3	Overige zoogdieren	9
4.4	Reptielen, amfibieën en vissen	12
4.5	Ongewervelden	12
4.6	Planten	13
4.7	Specifieke zorgplicht	13
5	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	15
5.1	Broedvogels	15
5.2	Vleermuizen	16
5.3	Zoogdieren	17
5.4	Overige soort(groep)en	17
6	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	18
6.1	Natura 2000	18
6.2	Natuurnetwerk Nederland	19
7	HOUTOPSTANDEN	20
8	PROGRAMMA BIODIVERSITEIT EDE	21
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	26

Bijlage 1	Natuurwetgeving en doelen Natura 2000
Bijlage 2	Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland
Bijlage 3	Omgevingswet

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Ede opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden aan de Apeldoornse-Edeseweg te Otterlo.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een brandweerkazerne op de planlocatie.

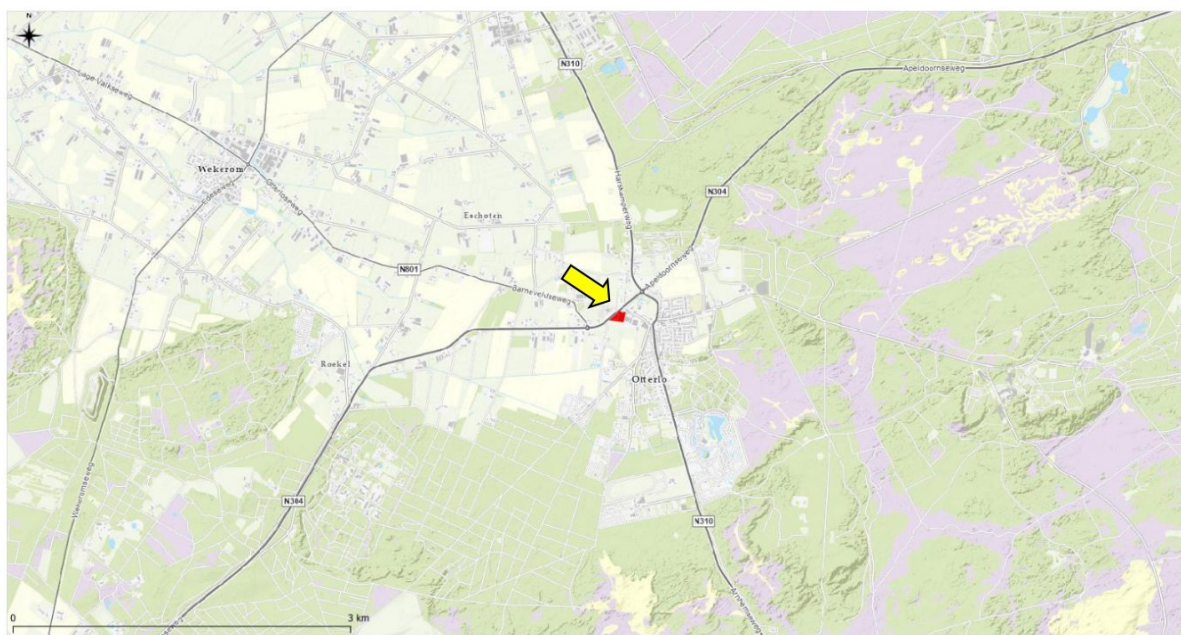
De quickscan natuurwaarden heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest bij ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 8.294 \text{ m}^2$) ligt aan de Apeldoornse-Edeseweg 5b, 5c, 7 en perceelnummer OTL02-E-2882 te Otterlo. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie is bebouwd met vrijstaande woonhuizen en erven met schuren. Op één van de erven worden onder andere geiten gehouden. In het noordoosten van de onderzoekslocatie is een deel groen aanwezig dat bestaat uit enkele bomen en struikgewassen. Het overige deel van de onderzoekslocatie bestaat uit grasland. Het grasland betreft tevens het plangebied waarbinnen de voorgenomen plannen plaats dienen te vinden.

Ten noordwesten van de onderzoekslocatie is de N304 gelegen, waarna landelijk gebied volgt. Ten zuiden van de onderzoekslocatie zijn graslanden gelegen. Direct ten oosten van de onderzoekslocatie bevinden zich loodsen met een opslagterrein en woningen. Op enkele honderden meters ten oosten ligt de bewoonde kern van Otterlo.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie (witte stippellijn) en planlocatie (gele stippellijn).

Figuur 2.3 Woningen gezien vanuit het noordwesten.

Figuur 2.4 Openbaar groen gezien vanuit het noorden.

Figuur 2.5 Graslandperceel gezien vanuit de noordwestzijde.

Figuur 2.6 Graslandperceel gezien vanuit het zuiden.

Figuur 2.7 Graslandperceel gezien vanuit het zuiden.

Figuur 2.8 Erven gezien vanuit het oosten.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om binnen deel van de onderzoekslocatie, de planlocatie, een brandweerkazerne te realiseren. In figuur 2.9 is een inrichtingsschets weergegeven.

Figuur 2.9 Inrichtingsschets planlocatie (bron: gemeente Ede).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 31 oktober 2024 . Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Gelderland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Aan de rand van de bebouwde kom kunnen dit zijn: huismus, gierzwaluw, kerkuil, steenuil, boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespendif en slechtvalk. Van deze soorten kan de slechtvalk op voorhand worden uitgesloten. Deze soort broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals kantoorgebouwen, torens en fabrieksschoorstenen.

Huisemus

De huismus nestelt in kolonies en maakt daarbij gebruik van bebouwing. Holtes, kieren en ruimtes onder dakpannen worden gebruikt als nestlocatie. Op de onderzoekslocatie zijn meerdere woningen aanwezig die potentieel geschikt zijn om een huismus-nest in te vestigen (zie figuur 4.1). De erven met hagen kunnen foerageergebied vormen voor de huismus. De voorgenomen plannen hebben enkel betrekking tot het graslandperceel waarmee potentieel aanwezige nesten gewaarborgd blijven. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van de huismus is redelijkerwijs uitgesloten.

Figuur 4.1 Ruimte onder het pannendak biedt geschikte nestlocatie voor de huismus.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is eveneens een koloniebroeder die gebruik maakt van bebouwing om in te nestelen. Hierbij maakt de soort gebruik van onder andere ruimtes onder het pannendak of in spouwmuren die bereikt worden middels kantpannen en kapotte dakpannen. Hoewel met name gierzwaluwen nestelen in een omgeving waarin er meer aan één gesloten bebouwing is zoals in rijtjeswoningen is het niet uit te sluiten dat de gierzwaluw gebruik maakt van de bebouwing op de onderzoekslocatie. Doordat de woningen bij de voorgenomen realisatie

van de brandweerkazerne behouden blijven zijn negatieve effecten ten aanzien van potentieel aanwezige nesten van de gierzwaluw uitgesloten.

Kerkuil

De kerkuil is soort die voorkomt in het agrarische landschap en vrijwel uitsluitend gebruik maakt van speciale nestkasten om in te broeden. Incidenteel worden loze ruimtes in (kap)schuren ook gebruikt als broedlocatie. Op de locatie zijn dergelijke kasten afwezig en de aanwezige schuren zijn niet toegankelijk voor de kerkuil. Een broedsel van de kerkuil is redelijkerwijs uitgesloten. De graslanden kunnen echter wel foerageergebied vormen voor de kerkuil. Het leefgebied van de kerkuil omvat zo'n 60 hectare in een gebied met een hoog voedsel aanbod en 1.200 ha in een voedselarm gebied. Het plangebied omvat een klein agrarisch perceel. Het verlies van het graslandperceel is dermate beperkt dat negatieve effecten redelijkerwijs zijn uit te sluiten.

Steenuil

De steenuil broedt voornamelijk in speciale nestkasten maar maakt daarnaast ook gebruik van knoestige bomen en schuren om in te nestelen. Incidenteel kunnen steenuilen gebruik maken van ruimtes onder dakpannen van bebouwing binnen het agrarische gebied. Op de onderzoekslocatie zijn geen nestkasten aanwezig en zijn de schuren ontoegankelijk. Ruimtes onder het pannendak kunnen mogelijk wel gebruikt worden. Echter wordt met de voorgenomen bouw van een brandweerkazerne de bebouwing behouden. De steenuil heeft een kleine homerange waarbinnen de soort zijn voedsel zoekt. De steenuil jaagt veelal vanuit weidepaaltjes en hagen. Dergelijke elementen zijn aanwezig op de onderzoekslocatie. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn diverse waarnemingen van steenuilen. Het kan op voorhand niet uitgesloten worden dat het grasland essentieel leefgebied betreft van de steenuil. Nader onderzoek is benodigd om uit te wijzen of er sprake is van overtreding van de Omgevingswet.

Boomvalk, ransuil en sperwer

Ransuilen maken gebruik van oude nesten van roofvogels, zwarte kraaien en eksters. De sperwer heeft zijn nest vaak dicht tegen de stam aan. De boomvalk broedt in soortgelijke nesten. De ransuil en boomvalk zijn honkvaste broeders die ieder jaar terugkeren naar een specifiek nest. De sperwer maakt jaarlijks een nieuw nest in de directe omgeving van het oude nest. Vanwege het grotendeels ontbreken van een bladerdek konden de bomen goed onderzocht worden. Ook de bomen (cypress spec.) ten noordwesten van onderzoekslocatie waren goed te onderzoeken. Op de onderzoekslocatie zijn geen potentiële nesten van de ransuil, sperwer of boomvalk aangetroffen, waarmee overtreding van de Omgevingswet is uitgesloten.

Buizerd, havik en wespindief

De buizerd, wespindief en havik broeden in grote nesten in bomen, ook wel horsten genoemd. De bomen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn onderzocht op de aanwezigheid van dergelijke horsten. Vanwege het grotendeels ontbreken van een bladerdek konden de bomen goed onderzocht worden. Ook de bomen (cypress spec.) ten noordwesten van onderzoekslocatie waren goed te onderzoeken. Potentiële nesten van de buizerd, wespindief en havik zijn niet aangetroffen waarmee overtreding van de Omgevingswet is uitgesloten.

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de zwarte kraai.

Van deze groep zijn geen nesten of boomholtes met potentieel aanwezige nesten aangetroffen. Negatieve effecten ten aanzien van deze soorten is redelijkerwijs uitgesloten.

Overige broedvogels

De bebouwing en beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals houtduif, spreeuw, roodborst, kievit, veldleeuwerik en merel. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Echter hebben de plannen enkel betrekking tot het graslandperceel. In het graslandperceel kunnen grondbroeders aanwezig zijn. Schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, bosvleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf (die ook als individueel winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijf. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door diverse vleermuissoorten worden gebruikt.

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuur. De ruimte langs de dakranden geeft toegang tot ruimte onder de dakpannen. De geschiktheid van de bebouwing op de onderzoekslocatie voor vleermuissoorten is weergegeven in tabel 4.1.

Tabel 4.1 Potentiële functies van de onderzoekslocatie voor vleermuissoorten.

Soort	Zomerverblijf	Kraamverblijf	Paar/baltsverblijf	Massawinterverblijf
Gewone dwergvleermuis	x	x	x	
Ruige dwergvleermuis	x		x	
Laatvlieger	x	x		
Gewone grootoorvleermuis	x	x	x	
Meervleermuis	x	x		

De bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op de aanwezigheid van geschikte boomholtes waar beschermde functies van boombewonende vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Dergelijke holtes zijn op de onderzoekslocatie niet aangetroffen.

De voorgenomen plannen hebben enkel betrekking tot het graslandperceel waarmee er geen sprake is van directe aantasting van beschermde functies van gebouwbewonende vleermuizen. Echter kunnen er wel negatieve effecten zijn ten aanzien van potentieel aanwezige functie in de bebouwing door het toepassen van licht. Negatieve effecten en daarmee overtreding van de Omgevingswet kunnen worden voorkomen (zie hoofdstuk 5).

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk gewone grootoorvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft de Veluwe gebied ten oosten van de onderzoekslocatie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: boommarter, steenmarter, eekhoorn, das, bunzing, wezel en hermelijn.

Boommarter

De onderzoekslocatie vormt ongeschikt leefgebied voor de boommarter. De boommarter is afhankelijk van een bosrijke omgeving die ontbreekt op de onderzoekslocatie. De boommarter maakt nesten in onder andere boomholtes en onder takkenstapels. Geschikte boomholtes en takkenstapels zijn afwezig op de onderzoekslocatie. De aanwezigheid van een beschermde functie ten aanzien van de boommarter is redelijkerwijs uitgesloten.

Steenmarter

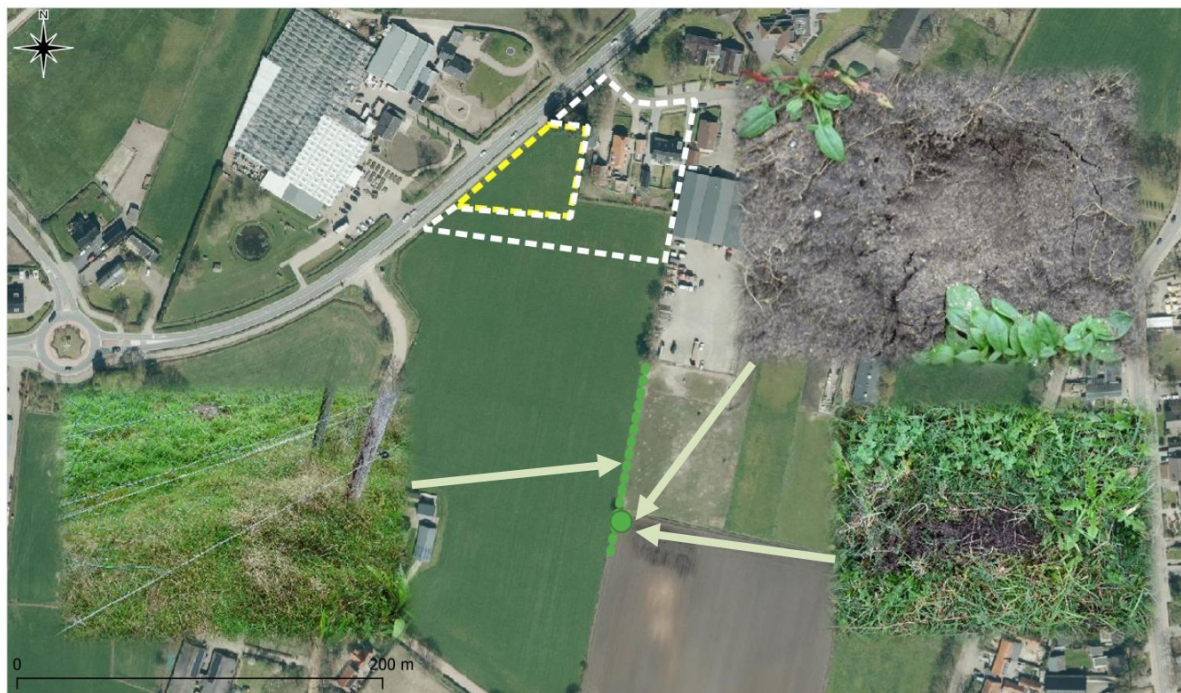
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de steenmarter. Deze soort komt in de omgeving veelvuldig voor. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Gelet op het ontbreken ervan kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter.

Eekhoorn

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de eekhoorn. De hoge bomen op de onderzoekslocatie konden door het grotendeels ontbreken van bladerdek goed worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten. Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten.

Das

De das komt volgens de verspreidingsgegevens voor in de omgeving. De onderzoekslocatie is door het ontbreken van reliëf en/of schuilmogelijkheden ongeschikt als vaste rust- of voortplantingsplaats door dassen. Tijdens het veldbezoek zijn op de onderzoekslocatie geen loop- of eetsporen, latrines en/of wissel aangetroffen. Echter zijn deze wel in de directe omgeving aangetroffen, in de vorm van loopsporen, wroedsporen en wissels van mogelijk das (zie figuur 4.2). Het leefgebied van een das varieert van 30 hectare in optimaal gebied en van 150 tot 600 hectare in suboptimaal gebied. In de directe omgeving zijn veel weilanden en akker aanwezig. Gezien de relatief kleine omvang van de onderzoekslocatie (0.2 ha) worden directe negatieve effecten ten aanzien van de das redelijkerwijs uitgesloten. Echter kunnen door het toepassen van verlichting de onderliggende graslandpercelen ongeschikt worden als foerageergebied waardoor de afname van leefgebied groter wordt. Negatieve effecten van licht op de onderliggende graslandpercelen dienen beperkt te worden tot een minimum (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.2 Sporen das in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing en wezel komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de hermelijn niet in de omgeving is waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soort voorkomt in de omgeving. De onderzoekslocatie is matig geschikt voor marterachtigen gezien het relatief open karakter van de locatie. Marterachtigen zijn gebonden aan landschapselementen die verbonden zijn en een beschutte leefomgeving vormen. Deze elementen zijn beperkt aanwezig langs de rand van de erven en langs de oostrand. Op de erven zijn diverse plekken aanwezig zoals rommelhoekjes en stenenstapels waar een kleine marterachtige in kan verblijven. Deze plekken blijven met de voorgenomen ingreep volledig behouden. Eveneens blijven randen waar marterachtigen gebruik van kunnen maken volledig behouden. Negatieve effecten voor kleine marterachtigen, als gevolg van de voorgenomen ingreep, is redelijkerwijs uitgesloten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als haas, egel en diverse muizensoorten. De verblijfplaatsen bevinden zich vermoedelijk langs de randen en op de erven. Gezien de planvoornemens enkel betrekking hebben tot het grasland worden verblijfplaatsen van deze soorten niet aangetast.

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: zandhagedis en hazelworm.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. De waarnemingen van de streng beschermde zandhagedis en hazelworm, hebben naar verwachting betrekking op de nabij gelegen natuurgebied, de Veluwe.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: rugstreeppad, bruine kikker en gewone pad.

Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën op de onderzoekslocatie uitgesloten.

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting en onder opslag op de erven. De werkzaamheden hebben enkel betrekking tot de graslandpercelen. Op de graslandpercelen zijn geen schuilmogelijkheden aanwezig. Nadelige effecten ten aanzien van deze soortgroep is redelijkerwijs uitgesloten.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

4.5 Ongewervelden

Libellen

Voor libellen geldt dat water nodig is voor de voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. De onderzoekslocatie bestaat volledig uit bebouwing, erven en een graslandperceel. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft, vermiljoenkever en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de

onderzoeksllocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoeksllocatie.

4.6 Planten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing en verharding, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende plantensoorten waargenomen op het graslandperceel: smalle weegbree, witte klaver, gewoon biggenkruid, en harig knopkruid.

In het noordoosten is openbaar groen aanwezig waar onder andere cypresssoorten, eiken, gewone vlier en wilde kardinaalsmuts zijn aangetroffen. De erven bestaan voornamelijk uit grasvegetatie en worden omsingeld door een haag bestaande uit haagbeuk, hazelaar en coernoelje (spec.).

In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoeksllocatie niet aanwezig.

4.7 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen, krekels, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Volgens de actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn er meerdere Rode Lijst soorten in de afgelopen 3 jaar waargenomen: bleekgele hennepnetel, bruin blauwtje, heivlinder, kartuizer anjer, kleine parelmoervlinder, konijn, korenbloem en veldsalie.

Vlinders

De vlindersoorten, bruin blauwtje, heivlinder en kleine parelmoervlinder hebben ieder specifieke waardplanten. Waaronder reigersbek, ooievaarsbek, zonneroosje, struisgras, kortsteel, buntgras, zwenkgras en viooltje. Gedurende het veldbezoek is gezocht naar dergelijke waardplanten, deze bleken afwezig. Gezien de huidig aanwezige vegetatie zijn deze soorten niet te verwachten op het grasland waar de werkzaamheden betrekking toe hebben.

Planten

De plantensoorten bleekgele hennepnetel, kartuizer anjer, korenbloem en veldsalie komen in de directe omgeving voor. Gedurende het veldbezoek zijn deze soorten niet aangetroffen op de onderzoekslocatie. Gezien de huidig aanwezige vegetatie zijn deze soorten niet te verwachten op het grasland waar de werkzaamheden betrekking toe hebben.

Konijn

Het konijn kan voorkomen op de onderzoekslocatie, echter zijn er geen vaste rust of voortplantingsplaatsen aanwezig op de onderzoekslocatie. Konijnen zijn schuw en zullen gedurende de werkzaamheden een veilige plek opzoeken. Ten aanzien van het konijn zijn dan ook geen vervolgstappen noodzakelijk.

5 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde broedvogels

Steenuil

De steenuil en zijn leefgebied is beschermd volgens artikel 11.37, eerste lid, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De soort staat tevens vermeld in de EU-vogelrichtlijn. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen onder categorie 1 van vogelnesten: 'nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- of voortplantingsplaats'.

De steenuil heeft twee relevante typen verblijfplaatsen. Dit zijn:

- de plek die als nest gebruikt wordt (voortplantingsplaats) en die ook in de rest van het jaar gebruikt wordt als verblijfplaats
- de plekken die regelmatig door de steenuil worden gebruikt buiten het broedseizoen, maar die ook in het broedseizoen door het mannetje worden gebruikt als het vrouwtje op het nest aan het broeden is.

Steenulen gebruiken hun nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Ze hebben daarnaast ook andere plekken op het erf die ze regelmatig gebruiken. Dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte. Al deze plekken worden niet gerekend tot de vaste rustplaatsen, maar zijn wel onderdelen van de functionele leefomgeving die hoort bij het nest (BIJ12, 2017).

Bij de voorgenomen plannen worden geen potentiële nesten verwijderd, echter kan er wel sprake zijn van beschermd leefgebied. Het verdwijnen van essentieel leefgebied kan er voor zorgen dat een steenuil zijn nest verlaat waarmee het sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Omgevingswet. Nader onderzoek dient uit te wijzen of er sprake is van beschermd leefgebied op de onderzoekslocatie. Het nader onderzoek bestaat uit drie veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 april. Waarbij de planlocatie en de directe omgeving wordt onderzocht op de aanwezigheid van steenuilen.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen verwijderd dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te verwijderen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

5.2 Vleermuizen

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door het toepassen van een lichtplan waarbij de uitstraling van het licht op de bebouwing beperkt blijft tot 0.5 lux is overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Een lichtintensiteit van 0.5 lux wordt door de Zoogdiervereniging gehanteerd als veilige grens. Het lichtplan dient goedgekeurd te worden door een ter zake kundig ecooloog. Indien het bovengenoemde niet mogelijk is, dient nader onderzoek plaats te vinden en is het onderstaande van toepassing:

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal nader onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Omgevingswet aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Een dergelijk nader onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Omgevingswet naar verwachting niet te vermijden en is daarom een vergunningssaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een

activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd via het Omgevingsloket, middels een omgevingsvergunning.

5.3 Zoogdieren

Das

De graslanden ten zuiden van de onderzoekslocatie worden vermoedelijk gebruikt door de das. Aangezien het verlies dat voortvloeit uit de voorgenomen plannen relatief klein is in vergelijking met het totale leefgebied van de das, zijn er geen directe negatieve effecten te verwachten. Echter, de toepassing van verlichting kan leiden tot lichtuitstraling richting de graslanden ten zuiden van de onderzoekslocatie, waardoor de afname van het leefgebied potentieel groter kan zijn. Door de lichtuitstraling middels een lichtplan te minimaliseren, kan de afname van het leefgebied worden beperkt. Dit lichtplan dient goedgekeurd te worden door een deskundige ecooloog. Indien dit niet mogelijk is, zal nader onderzoek benodigd zijn om het effect van de afname van het leefgebied te toetsen.

5.4 Overige soort(groep)en

Overtredingen van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

6 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgetraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Veluwe, bevindt zich op circa 675 meter afstand ten zuiden en oosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de voorgenomen realisatie van een brandweer kazerne op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de vergunningplicht 'Natura 2000-activiteit' ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt echter niet in de directe nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 675 meter afstand ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De onderzoekslocatie is gelegen op 675 meter afstand van een onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het Natuurnetwerk betreft in Gelderland een louter planologische bescherming van de aangewezen gebieden zelf. Aangezien het planvoornemen niet leidt tot een wijziging van de bestemming van het aangrenzende onderdeel van het Natuurnetwerk zijn aanvullende maatregelen of aanvullend advies ten aanzien van het GNN niet aan de orde.

7 HOUTOPSTANDEN

In art. 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

Wegens het onaangetast blijven van bomen op de onderzoekslocatie, kan het onderdeel houtopstanden als bedoeld in artikel 11.111 (Bal) buiten beschouwing worden gelaten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

8 PROGRAMMA BIODIVERSITEIT EDE

Biodiversiteit is de verscheidenheid van genen, soorten en ecosystemen. Biodiversiteit vormt de basis voor onze economie, voedsel- en medicijnenproductie en de natuurlijke bescherming tegen klimaatverandering. Een intacte biodiversiteit is niet alleen van wezenlijk belang voor goed functionerende ecosystemen, maar draagt ook bij aan een waardevolle leefomgeving voor de inwoners, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en het versterken van de eigen identiteit van Ede.

De gemeente Ede is een grote gemeente met verschillende landschappen die bijdragen aan de biodiversiteit. Hiermee heeft de gemeente Ede een grote verantwoordelijkheid voor de biodiversiteit en is het erg belangrijk dat biodiversiteit een prominente plaats heeft in het uitvoeringsbeleid van de gemeente.

Biodiversiteit staat sterk onder druk. Soorten verdwijnen en ecosystemen worden aangetast, ook in Ede. Onderzoek heeft aangetoond dat het volume aan insecten met 75% is afgenomen. Dit betekent dat er minder voedsel is voor vogels en vleermuizen, maar het heeft ook directe effecten op de mens. De helft van het aantal soorten wilde bijen, die voor 80% verantwoordelijk zijn voor de bestuiving van gewassen, is met uitsterven bedreigd. Redenen om ons grote zorgen te maken.

In 2019 heeft de gemeenteraad het programma biodiversiteit 'Samen sterker met natuur' vastgesteld. <https://www.ede.nl/in-de-gemeente-edede-in-ontwikkeling/biodiversiteit>. In dit programma is opgenomen dat alle ruimtelijke ontwikkelingen een bijdrage moeten leveren aan het behoud en versterking van de biodiversiteit. Daarbij moet een natuurinclusief plan worden opgesteld. Ter inspiratie kan hiervoor gebruik worden gemaakt van de biomorfologische kaart: <https://geo.ede.nl/index.php?@Bio-morfologische-kaart>.

Natuurinclusief ontwerp en bouwen

De gemeente Ede heeft beleid op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit. Dit betekent onder meer dat in de openbare ruimte en bebouwing gestreefd wordt naar het minimaliseren van verharding en het waar mogelijk toepassen van beplanting (ook tegen gevels en op daken). Regenwater wordt afgekoppeld. Gebouwen moeten huisvesting bieden aan dieren zoals vleermuizen, gierzwaluwen, huismussen. Beplantingskeuze is afgestemd op het foerageren, beschutten en huisvesten van dieren en er is sprake van diversiteit in soorten. In het voorjaar van 2020 is het puntensysteem natuurinclusief bouwen vastgesteld. Natuurinclusief bouwen is in Ede de norm. Natuurinclusief bouwen zorgt voor een gezonde leefomgeving voor mens en dier. In de maatregelen-catalogus staan praktische tips. Met elke maatregel worden punten behaald. Het aantal punten dat nodig is, hangt af van de investering van het project. <https://geo.ede.nl/index.php?@Bio-morfologische-kaart>.

Aanbevelingen programma biodiversiteit

De onderzoekslocatie is gelegen binnen deelgebied: B70 Eschoter Veld Noord. Volgens de factsheet van de biomorfologische kaart van Ede is de ambassadeur van dit deelgebied de das. Hieronder wordt per elementen opgesomd welke maatregelen de lokale biodiversiteit kunnen vergroten. De verwachte projectkosten bedragen 1.4 miljoen euro exclusief btw. Voor het project zijn 85 punten benodigd.

Bebouwing

Voor de nieuwbouw kunnen maatregelen worden genomen om de biodiversiteitswaarde te verhogen (zie tabel 8.1).

Tabel 8.1 Punten ten aanzien van maatregelen voor bebouwing

Maatregelen	Ten gunste van	Punten vermenigvuldigingsfactor 2
Daken en dakpannen		
Overstek of gootbekisting	Gierzwaluwen, vleermuizen	2
Nestpan huismus	Huisumus	1
Inbouwvoorziening laatvlieger	Vleermuizen	2
Groen platdak	Insecten, vogels, stadsklimaat	15
Hellend sedumdak	Insecten, stadsklimaat	15
Spouwmuur		
Spouwmuur toegankelijk maken	Vleermuizen	2
Toegankelijke tussenspouw	Vleermuizen	5
Kasten en kunstnesten		
Steenuilenkast*	steenuil	2
Gevels en muren		
Gevelbetimmering	Vleermuizen	2
Groene gevel	Insecten, stadsklimaat	15
Insectenstein	Wilde bijen	1
Overig		
Vleermuisvriendelijke zolder	Vleermuizen	15
Vogel-vleermuisvriendelijke verlichting	Vogels, vleermuizen	5

*het plaatsen van een steenuilenkast kan enkel uitgevoerd worden wanneer er ruimte is voor een nieuw territorium

Er is op dit moment op de planlocatie geen bebouwing. Door permanente maatregelen te treffen in de nieuwbouw voor vogels en vleermuizen, worden de plaatselijk populaties ondersteund en kunnen de aantallen vergroot worden. Als één van de maatregelen wordt een nestpan voor de huismus benoemd. Indien er geen pannendak wordt gerealiseerd kunnen inbouwvoorzieningen voor de huismus, zwarte roodstaart of spreeuw ook een bijdrage leveren voor de biodiversiteit.

Natte omgeving

Binnen de huidige situatie is er geen watervoorziening op de onderzoekslocatie. Het aanleggen van een vijver of watergang kan de biodiversiteitswaarde worden verhoogd (zie tabel 8.2).

Tabel 8.2 Punten ten aanzien van maatregelen voor natte omgeving.

Maatregelen	Ten gunste van factor 2	Punten vermenigvuldigingsfactor 1
Aanleg poel	Amfibieën en insecten	25
Natuurvriendelijke wadi's	Insecten, kleine zoogdieren en amfibieën	5
Overwinteringshabitat amfibieën	Amfibieën	5

In de huidige situatie van de onderzoekslocatie zou de biodiversiteitswaarde verhoogd kunnen worden door het aanleggen van een poel of wadi. Dit trekt weer meer soorten aan en het geeft de aanwezige dieren op de onderzoekslocatie een drink- en voedselvoorziening. Bij het realiseren van een watergang kan het waardevol zijn om overwinteringshabitat voor amfibieën aan te leggen. Het enkel aanleggen van overwinteringshabitat heeft wegens het afwezig zijn van water in de directe omgeving geen nut.

Tuinen en erven

Op het groen op de onderzoekslocatie kan op verschillende manieren worden ingericht met aanpassingen om de om de biodiversiteitswaarde te verhogen (zie tabel 8.3).

Tabel 8.3 Punten ten aanzien van maatregelen voor tuinen en erven.

Maatregelen	Ten gunste van	Punten vermenigvuldigingsfactor 2
(Half)open composthoop	insecten	2
Dood hout	Insecten, kleine zoogdieren	5
Drinkplaats mussen en mezen	Kleine zangvogels, mussen, mezen	1
Aanplant insectvriendelijke struik	Insecten, vogels	1
Muur van wildernis	Insecten, amfibieën	2
Egelvriendelijke overhoekje	Egels, vogels, insecten	2
Sleedoorn	Sleedoornpage, insecten, vogels	1
Inheems zaadmengsel	Insecten	5
Insectenhotel	Wilde bijen	2
Kwetterbosje	Huismussen, kleine zangvogels	2
Mezenkastje	Mezen	1
Steenuilenkast*	Steenuil	2

Zandbank	Graafbijen, huismussen	2
----------	------------------------	---

*het plaatsen van een steenuilenkast kan enkel uitgevoerd worden wanneer er ruimte is voor een nieuw territorium

De nieuwe inrichting van de onderzoekslocatie kan een bijdrage leveren aan de lokale biodiversiteit. Het gebied wordt nu gekenmerkt door een open karakter waar weinig schuilmogelijkheden voor soorten zijn. Door maatregelen te treffen die het voedsel aanbod vergroten kunnen populaties versterkt worden en kunnen schuilmogelijkheden worden gecreëerd voor dieren.

Groene buitenruimte

Binnen groene buitenruimte kunnen nieuwe maatregelen worden meegenomen in het plan om biodiversiteitswaarde te verhogen (zie tabel 8.4).

Tabel 8.4 Punten ten aanzien van maatregelen voor de groene buitenruimte.

Maatregelen	Ten gunste van	Punten vermenigvuldigingsfactor 3
Aanleg hagen	Insecten, kleine zoogdieren, vogels, amfibieën	5
Aanleg ruigte distelstrook	Zaad-etende vogels, kleine zoogdieren, insecten	5
Aanplant vogelbosje	Zangvogels, kleine zoogdieren	15
Insectvriendelijk maaibeheer	Insecten, bodenleven, kleine zoogdieren, vogels	2
Lijnvormige houtstructuur	Vleermuizen, kleine zoogdieren, vogels, insecten	2
Verbinding groenstructuren	Zoogdieren, vogels, amfibieën, insecten	15
Vleermuisvoedselbosje	Vleermuizen, vogels, zoogdieren, insecten	10
Vogel- en vleermuisvriendelijke straatverlichting	Uilen en vleermuizen	5
Zaadrijke randen	Kleine zoogdieren, vogels	1

De openbare ruimte die wordt gerealiseerd bij de voorgenomen ingreep kan ook een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Door het terrein groen in te richten met inheemse plantensoorten kan de biodiversiteit versterkt worden en kan het voedselaanbod voor lokale populatie vergroot worden.

Verharding

Binnen de verharding kunnen nieuwe maatregelen worden meegenomen in het plan om biodiversiteitswaarde te verhogen (zie tabel 8.5).

Tabel 8.5 Punten ten aanzien van maatregelen voor de verharding.

Maatregelen	Ten gunste van	Punten vermenigvuldigingsfactor 1
Half groene verharding	Vogels, insecten, stabiel stadsklimaat	2

De verharding kan onder andere een bijdrage leveren aan de veiligheid van mens en dier, om mitigatieroutes zo veilig mogelijk te maken en natuur met elkaar te blijven verbinden. De toekomstige parkeergelegenheden kunnen gevormd worden met het toepassen van half groene verharding.

Advies

Het is aan te raden om de verschillende maatregelen goed op elkaar af te stemmen, zodat ze effectiever zijn en een grotere impact hebben. Door vier huismusvoorzieningen in de bebouwing aan te brengen, kan de lokale populatie worden versterkt, wat 8 punten oplevert. Aangezien vogels ook voedsel nodig hebben, kan het realiseren van een kwetterbosje hen de kans bieden om te foerageren op de onderzoekslocatie, wat nog eens 4 punten oplevert. Daarnaast is het waardevol om de bebouwing geschikt te maken voor vleermuizen door open spouwen te creëren, wat 10 punten oplevert. Zowel vleermuizen als vogels profiteren van een goede beschikbaarheid van insecten in de omgeving.

Het gebruik van een inheems zaadmengsel is van groot belang voor de lokale flora en fauna. Dieren zoals de das, die als ambassadeursoort fungeert, profiteren van deze maatregel, die 10 punten oplevert. Door ook struikgewassen te planten die insectvriendelijk zijn, wordt het aanbod aan foerageermogelijkheden voor insecten vergroot en worden zoogdieren en vogels aangetrokken. Het aanplanten van meerdere struiken kan maximaal 5 punten opleveren. Daarnaast kan het plaatsen van een insectenhotel insecten een schuil- en voortplantingsplek bieden, wat 4 punten oplevert. Het creëren van een egelvriendelijk overhoekje helpt de egel in dit gebied en levert ook 4 punten op.

Momenteel biedt het gebied geen kansen voor amfibieën. Het aanleggen van een poel zou daarom veel kansen bieden voor deze dieren en ook water leveren voor andere soorten zoals zoogdieren, vogels en insecten. Het is wel belangrijk dat de poel vrij blijft van vissen om succesvol te zijn voor amfibieën, en het aanleggen van een poel levert 25 punten op. Om de effectiviteit van deze maatregelen te vergroten, wordt aangeraden om ook een overwinteringsplek voor amfibieën aan te leggen, wat nog eens 5 punten oplevert.

Tot slot worden er parkeergelegenheden op het terrein gerealiseerd. Door deze groen in te richten, kunnen maximaal 10 punten worden behaald. In totaal levert dit maatregelenpakket 85 punten op.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Ede een quickscan natuurwaarden uitgevoerd aan de Apeldoornse-Edeseweg 5b, 5c, 7 en perceelnummer OTL02-E-2882 in Otterlo.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen realisatie van een brandweerkazerne op het graslandperceel.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 9.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen *
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek steenuil
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	uitstraling van licht beperken op de bebouwing middels een lichtplan
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatief in de omgeving beschikbaar
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	uitstraling van licht beperken op de graslanden middels een lichtplan
Overige soortgroep(en)		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		675 m	mogelijk	ja	mogelijk	Nader onderzoek stikstofdepositie (AE-RIUS-calculator)
Natuurnetwerk Nederland		675 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Steenuil

Nader onderzoek dient uit te wijzen of er sprake is van beschermd leefgebied op de onderzoekslocatie. Het nader onderzoek bestaat uit drie veldbezoeken in de periode 15 februari tot en met 15 april. Waarbij de planlocatie en de directe omgeving wordt onderzocht op de aanwezigheid van steenuilen.

Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten.

Vleermuizen

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door het toepassen van een lichtplan waarbij de uitstraling van het licht op de bebouwing beperkt blijft tot 0.5 lux is overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Het lichtplan dient goedgekeurd te worden door een ter zake kundig ecooloog.

Das

Door de lichtuitstraling middels een lichtplan te minimaliseren, kan de afname van het leefgebied worden beperkt. Dit lichtplan dient goedgekeurd te worden door een ter zake kundige ecooloog.

Natura 2000

Nader onderzoek naar stikstofdepositie wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie met een AERIUS-calculator.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

(BIJ12 (2023a). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

BIJ12 (2017b). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

Bij12 (2024) Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen-v1-1-2.pdf>

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Otterlo, periode 2019-2024. NDF. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDF. Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Provinciale bronnen

Provincie Gelderland (2021, maart). Planoviewer - Geconsolideerde Omgevingsverordening Gelderland (maart 2021). Geraadpleegd op 31 oktober 2024 van <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>.

Provincie Gelderland (z.d.). Bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone. Geraadpleegd op 31 oktober 2024 Van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc08_733.pdf.

BIJLAGE 1 NATUURWETGEVING EN DOELEN NATURA 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

BIJLAGE 2 NATUURWETGEVING Natuurnetwerk Nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

BIJLAGE 3 OMGEVINGSWET

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
 - f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,

- 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
- 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- h. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:
 - a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
 - b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen

maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
- b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

